

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието*

(Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)

Институция: Министерство на образованието и науката	Нормативен акт: Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 328 на Министерския съвет от 21.12.2017 г. за условията и реда за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование
За включване в законодателната/ оперативната програма на Министерския съвет за периода: 01.01.2019 г. – 30.06.2019 г.	Дата: 26.11.2018 г.
Контакт за въпроси: Грета Ганчева	Телефон: 02/9217435
1. Дефиниране на проблема <i>1.1. Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.</i> Проектът на Постановление на Министерския съвет за изменение и допълнение на Постановление № 328 на Министерския съвет от 21.12.2017 г. за условията и реда за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование (Постановление) е изготвен в контекста на политиките, които Министерството на образованието и науката провежда за подобряване на достъпа до професионално образование, за повишаване на неговото качество и за задълбочаване на връзката му с пазара на труда.	

В ПМС № 328 от 21.12.2017 г. за условията и реда за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование липсват разпоредби за получаване на стипендии съответно от:

- ученици, които се обучават в дуална система на обучение в класовете от първи гимназиален етап;
- ученици, които са приети за обучение в VIII клас по защитените от държавата специалности от професии или специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, и се обучават по тези специалности през учебната година.

Проектът на нормативния акт е насочен към преодоляване на липсата на посочените регламенти.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

Липсата на разпоредби в ПМС № 328, регламентиращи възможности за получаване на стипендии съответно от:

- ученици, които се обучават в дуална система на обучение в класовете от първи гимназиален етап;
- ученици, които са приети за обучение в VIII клас по защитените от държавата специалности от професии или специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, и се обучават по тези специалности през учебната година

създава пречки при осъществяване на политиките за подобряване на достъпа до професионално образование, за повишаване на неговото качество и за задълбочаване на връзката му с пазара на труда.

Приемането на Постановлението се очаква да допринесе за преодоляване на посочените проблеми, както и за осигуряване на устойчивост на политиките в областта на професионалното образование и обучение.

Проблемите, които са идентифицирани, е възможно да бъдат решени чрез приемане на Постановлението.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

Не са извършвани последващи оценки на Постановлението.

2. Цели

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на действащата стратегическа рамка?

Целта на Постановлението е да се разшири кръгът от ученици, които имат право да получават стипендии, като се регламентира възможността учениците да получават тези стипендии.

Очаква се действието на Постановлението да допринесе за осъществяване на следните приоритетни направления на въздействие, заложи в Стратегията за развитие на професионалното образование и обучение в Република България за периода 2015-2020 г.:

- осигуряване на качество и ефективност на професионалното образование и обучение;
- подобряване на възможностите за достъп до професионалното образование и обучение.

Постановлението е насочено и към създаване на благоприятни условия за изпълнение на стратегическата цел за постигане към 2020 г. на дял на преждевременно напусналите училище под 11%.

Прилагането на нормативния акт ще съдейства и за реализирането на мерки 336, 344 и 535 по Приоритет 30, цел 93 от Програмата за Управление на Правителството на Република България за периода 2017-2021 г., свързани с осигуряване на качествено

професионално образование и обучение и съответствието му с потребностите на пазара на труда.

3. Идентифициране на заинтересованите страни

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Приемането на Постановлението се очаква да окаже въздействие върху следните заинтересовани страни:

1. Пряко въздействие нормативният акт ще окаже по отношение на
 - учениците, които се обучават в дуална система на обучение в класовете от първи гимназиален етап;
 - учениците, които са приети за обучение в VIII клас по защитените от държавата специалности от професии или специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, и се обучават по тези специалности през учебната година;
 - родителите/настойниците на горепосочените ученици.
2. Училищата, в които се провежда дуално обучение; училищата, в които се осъществява обучение по защитените от държавата специалности от професии или специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда; учителите, директорите и другите педагогически специалисти в тях.
3. Предприятията в бизнеса.

По данни на дирекция „Приобщаващо образование“ в Министерството на образованието и науката през учебната 2017/2018 година в дуално обучение са включени 1749 ученици в 81 паралелки в 47 професионални гимназии и над 200 работодатели-партньори.

4. Варианти на действие

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие"

Налице са следните варианти на регулативна намеса:

Вариант 0 – да не се прави нищо (без действие; нулев вариант);

Вариант 1 – предприемане на законодателни мерки.

Вариант 0 – не предприемане на действие. Ако се приложи Вариант 0, липсата на регламенти за възможността стипендии да получават и учениците, за които се отнася Постановлението, ще продължи да обуславя трудности при осъществяването на държавната политика в професионалното образование и обучение във връзка с:

- достъпа да професионално образование и обучение и намаляването дела на отпадналите от училище;
- мотивацията на учениците да участват в професионално образование и обучение;
- укрепване връзката на професионалното образование и обучение с потребностите на бизнеса.

Липсват субективни и обективни данни, че проблемът може да се разреши без предприемане на никакви действия. Поради горепосоченото, Вариант 0 – да не се предприема нищо, в конкретния случай е неефективен и не се препоръчва.

Вариант 1 – предприемане на регулаторна намеса.

Предвиждат се следните промени в ПМС № 328:

1. Въвеждане на два нови вида стипендии – нови точки 5 и 6 към чл. 4, ал.1 от ПМС № 328 от 21.12.2017 г. за условията и реда за получаване на стипендии от учениците след завършено основно образование, а именно:

- т. 5. ученици, които се обучават в дуална система на обучение в класовете от първи гимназиален етап;

- т. 6. ученици, които са приети за обучение в VIII клас по защитените от държавата специалности от професии или специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, и се обучават по тези специалности през учебната година.

2. Стипендиите по т. 5 и т. 6 се предвижда да се предоставят въз основа на класиране на учениците така, както се предоставят стипендиите по чл. 4, ал. 1 т. 1 – за постигнати образователни резултати, и по т. 2 – за подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането. Ученикът, който отговаря на условията за получаване на повече от една стипендия, ще има право на избор само на една от стипендиите по чл. 4, ал. 1, т. 1, 2, 5 или 6.

3. В същото време е предвидена възможност, когато ученик е класиран за стипендия по чл. 4, ал. 1, т. 5 или т. 6 и едновременно за стипендия за постигнати образователни резултати да има право да получи и 50% от размера на стипендията за образователни резултати. Целта е да се стимулират и по-високите образователни постижения на ученика.

4. Въвежда се и разпоредба да не се изплащат стипендии по чл. 4, ал. 1, т. 5 и т. 6 на ученици, които са допуснали над пет отсъствия по неуважителни причини през месеца, за който се полага стипендията.

5. В преходна разпоредба е определено, че месечните стипендии за ученици, които се обучават в дуална система на обучение в класовете от първи гимназиален етап, както и за ученици, приети за обучение/и обучавани по защитените от държавата специалности от професии или специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, се отпускат от втория срок на учебната 2018-2019 година. Също така е определено, че учениците, които през учебната 2018-2019 година и учебната 2019-2020 година ще се обучават в дуална система на обучение и получават стипендии по проект "Швейцарска подкрепа за въвеждане принципите на дуалното обучение в българската образователна система", няма да имат право на стипендията по чл. 4, ал. 1, т. 5, когато тя е осигурена със средства от държавния бюджет.

Предвидените промени биха се отразили благоприятно относно подобряване на условията за осъществяване на държавната политика за професионално образование и обучение, тъй като са насочени към подобряване на достъпа до професионално образование и обучение, мотивиране и задържане на учениците в училище, както и към задълбочаване връзката на професионалното образование и обучение с пазара на труда.

Поради изложеното дотук Вариант 1 – предприемане на законодателни мерки, следва да се приеме като необходим и възможен.

5. Негативни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

Вариант 0.

В случай, че не се предприеме регулаторна намеса, са налице условия за отрицателни последици спрямо заинтересованите страни, както следва:

Прилагането на нулев сценарий ще окаже негативни въздействия най-вече по отношение на учениците, които се обучават в дуална система на обучение в класовете от първи гимназиален етап; учениците, които са приети за обучение в VIII клас по защитените от държавата специалности от професии или специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда, и се обучават по тези специалности през учебната година. Следва да се отбележи, че сред посочените ученици има и такива от уязвими групи. Преди всичко няма да се подобрят условията за мотивиране на учениците за подобряването на образователните им резултати и за придобиване на образование и квалификация. Ще продължат да са налични пречки и относно намаляване на социалната тежест пред техните семейства.

Негативни последици се очакват и за училищата, в които се обучават горепосочените ученици и за училищните общности – за тях няма да има достатъчно възможности за формиране и затвърждаване на училищни политики за подобряване достъпа до образование и на образователните резултати на учениците, както и за намаляване дела на отпадналите от училище.

Липсата на условия за мотивация и за подобряване на резултатите на учениците, за които се отнася Постановлението, ще продължи да обуславя риск от отпадане от училище и неустойчива среда за качествено професионално образование и обучение. Това ще се отрази в отрицателен план и на предприятията в бизнеса, които в бъдеще ще

се нуждаят от квалифицирани специалисти, получили качествено професионално образование и обучение.

При прилагането на Вариант 0 ще бъде затруднено осъществяването на заложените мерки в Програмата за Управление на Правителството на Република България за периода 2017-2021 г., отнасящи се до качествено образование и обучение в съответствие с потребностите на пазара на труда, както и на приоритетите, заложен в стратегическата рамка на професионалното образование и обучение. Постигането на националната цел за намаляване дела на преждевременно напусналите училище също ще бъде затруднено.

В резултат на гореизложеното се налага изводът, че проблемът не може да се разреши без предприемане на никакви действия. Поради горепосоченото Вариант 0 – да не се предприема нищо, в конкретния случай е неефективен и е необходимо да се отхвърли.

Вариант 1. При проучванията и анализите в процеса на изготвяне на настоящата частична предварителна оценка на въздействието не са идентифицирани очаквани негативни последици в икономически и социален план в случай, че се предприеме регулаторна намеса.

Прилагането на Вариант 1 не би следвало да доведе до отрицателни въздействия върху заинтересованите страни и до промяна в административните тежести за бизнеса.

6. Положителни въздействия

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

Вариант 0. Не се очакват положителни въздействия по отношение на нито една от заинтересованите страни.

Вариант 1. Приемането на Постановлението се очаква да окаже положителен ефект спрямо провеждането на дуалното обучение, както следва:

Предприемането на регулаторна намеса се очаква да окаже позитивно въздействие най-вече относно учениците, за които се отнася Постановлението, сред които и ученици от уязвими групи. Положителните последствия ще се изразят в подобряване на условията за мотивиране на учениците за повишаване на образователните им резултати и за придобиване на образование и квалификация. Ще се намали социалната тежест за техните семейства.

За училищата, в които се обучават горепосочените ученици, се очакват положителни въздействия относно подобряване на условията за провеждане на училищни политики за подобряване достъпа до образование и на образователните резултати на учениците, както и за намаляване риска от отпадане от училище.

Това ще окаже позитивно въздействие и относно предприятията в бизнеса, тъй като се очаква да бъдат удовлетворени техните потребности от квалифицирани специалисти.

В стратегическа перспектива положителните въздействия се свързват със създаването на благоприятни условия за осъществяването на заложените мерки в Програмата за Управление на Правителството на Република България за периода 2017-2021 г., отнасящи се до качествено образование и обучение в съответствие с потребностите на пазара на труда, както и на приоритетите, заложи в стратегическата рамка на професионалното образование и обучение. Това ще се отрази позитивно относно постигането на националната цел за намаляване дела на преждевременно напусналите училище.

7. Потенциални рискове

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

Не са установени възможни рискове от приемането на нормативната промяна.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

- Ще се повиши
- Ще се намали

Няма ефект

Приемането и действието на Постановлението няма ефект върху административната тежест за физическите и юридическите лица.

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Приемането и действието на Постановлението не са свързани с нови регулаторни режими и не засягат съществуващи режими и услуги.

9. Създават ли се нови регистри?

Когато отговорът е „да“, посочете колко и кои са те:

С нормативния акт не се създават нови регистри.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Няма ефект

Актът не засяга микро-, малките и средните предприятия.

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

Да

Не

Проектът на Постановление не изисква цялостна оценка на въздействието.

12. Обществени консултации

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за

нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

Провеждането на обществени консултации се осъществява по чл. 26 от Закона за нормативните актове.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

Приемането на нормативния акт не произтича от правото на Европейския съюз.

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Грета Ганчева, директор на дирекция „Приобщаващо образование“

Дата:

Подпис: